

APSTIPRINĀTS

Ar Rīgas domes

___ . ___ . 2023. lēmumu Nr. _____

RĪGAS DOMES
MĀJOKĻU UN VIDES
DEPARTAMENTS

An aerial photograph of Riga, Latvia, showing the city's architecture, the Daugava River, and the Riga Bridge. The sky is blue with scattered white clouds. The foreground shows a mix of old and modern buildings, including a large building with a curved roof and yellow awnings.

Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai
Rīgas aglomerācijā
2024. - 2028. gadam

SATURA RĀDĪTĀJS

Satura rādītājs	1
Ievads	2
1. Nodaļa. Informācija par Rīgas aglomerāciju un trokšņa pārvaldības normatīvo regulējumu.....	3
1.1. Rīgas aglomerācijas un tajā esošo trokšņa avotu apraksts	3
1.2. Normatīvie akti, kas attiecas uz vides troksni (īss apraksts)	3
2. Nodaļa. Trokšņa kartēšanas rezultātu kopsavilkums un ietekmēto cilvēku skaita novērtējums.....	4
3. Nodaļa. Trokšņa radīto kaitīgo seku novērtējums.....	5
4. Nodaļa. klusie rajoni	5
5. Nodaļa. Aglomerācijas pašvaldības veiktie un plānotie pasākumi trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes mazināšanai	6
6. Nodaļa. Citu personu veiktie un plānotie pasākumi trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes mazināšanai	6
7. Nodaļa. Rekomendācijas nacionāla līmeņa normatīvo aktu pilnveidošanai un par citiem iespējamajiem pasākumiem vides trokšņa samazināšanai	7
8. Nodaļa. Informācija par ilgtermiņa attīstības plāniem vai paredzētajiem projektiem, kas var ietekmēt rīcības plānā noteikto rezultātu sasniegšanu.....	7
9. Nodaļa. Pārskats par sabiedrības informēšanu un par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem	8
10. Nodaļa. Rekomendācijas par rīcības plāna īstenošanas un rezultātu novērtēšanas kārtību.....	9

IEVADS

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2002/49/EK "Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību" paredz, ka Eiropas Savienības dalībvalstīm ir jāizstrādā un ik pēc pieciem gadiem jāpārskata trokšņu stratēģiskās kartes visām aglomerācijām ar vairāk nekā 100 000 iedzīvotājiem. Balstoties uz stratēģisko karšu rezultātiem, tiek gatavots trokšņa samazināšanas rīcības plāns, kuru pārskata un vajadzības gadījumā pārstrādā ne retāk kā reizi piecos gados. Šis rīcības plāna projekts sagatavots, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2002/49/EK "Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību", kā arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktās Rīcības plāna izstrādes prasības.

Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumiem Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība", par aglomerāciju ir uzskatāma administratīvā teritorija, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 000 un iedzīvotāju blīvums pārsniedz 500 iedzīvotāju uz kvadrātkilometru, t.i., par vienīgo aglomerāciju Latvijā ir uzskatāma Rīgas valstspilsēta.

Rīgas aglomerācijas trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai izstrādi ir nodrošinājis Rīgas domes Mājokļu un vides departaments, adrese: Brīvības iela 49/53, Rīga, LV – 1010, e-pasts adrese: dmv@riga.lv, mājas lapa: <http://mvd.riga.lv>.

Rīcības plāna projekta vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laikposmam no 2024. līdz 2028. gadam (turpmāk tekstā – Rīcības plāns) izstrādi pēc Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta (RD MVD) pasūtījuma veica SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" (ELLE). Darbs tika veikts saskaņā ar līgumu Nr. DMV-22-394-li, kas noslēgts starp RD MVD (Pasūtītājs) un SIA ELLE (Izpildītājs).

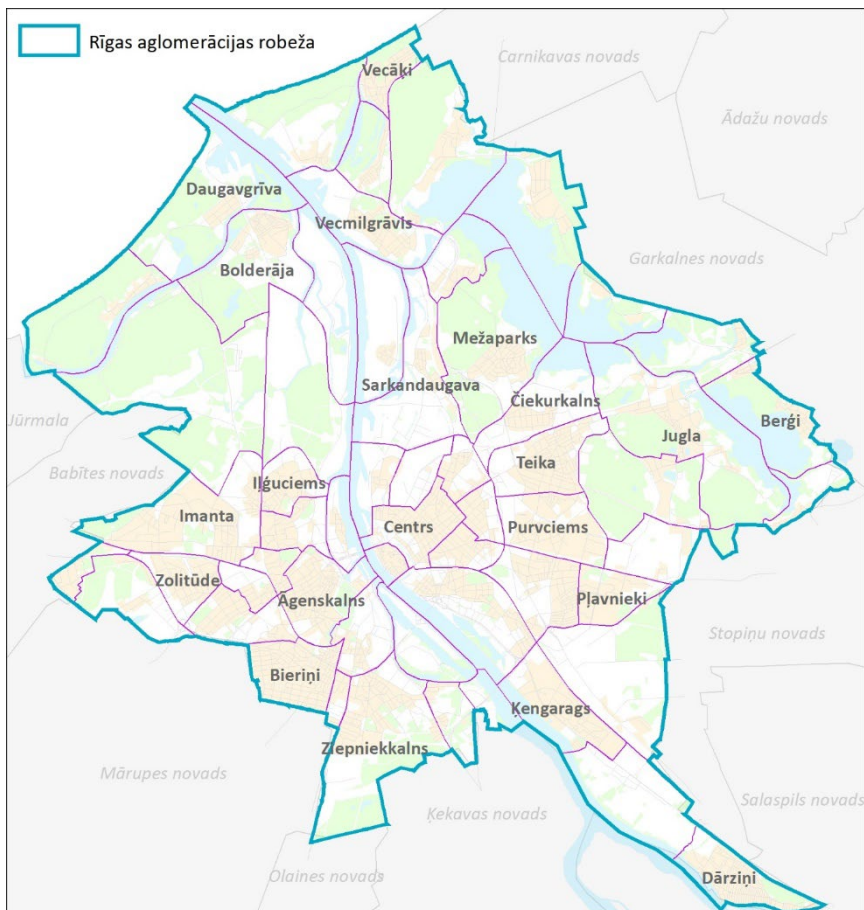
Rīcības plāna projekts tika sagatavots, pamatojoties uz 2021. gadā izstrādātajām un ar 2022. gada 27. aprīļa Rīgas domes lēmumu Nr. 1466 apstiprinātajām trokšņa stratēģiskajām kartēm.

Lai nodrošinātu starpdisciplināru Rīcības plāna izstrādi, tika izveidota plāna izstrādes konsultatīvā darba grupa. Plāna projekta izstrādes laikā tika veiktas individuālas konsultācijas ar darba grupā iekļautajām institūcijām un uzņēmumiem, kā arī notika divas darba grupas sanāksmes, kurās tika diskutēts par rīcības plāna izstrādes metodiku un trokšņa samazināšanas pasākumu ieviešanu. Darba grupā piedalījās pārstāvji no Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta, Rīgas domes Satiksmes departamenta, Veselības inspekcijas, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes, Rīgas Brīvostas pārvaldes, RP SIA "Rīgas Satiksme", VAS "Latvijas dzelzceļš", AS "RB Rail", SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas", VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"", Satiksmes ministrijas, VSIA "Latvijas Valsts ceļi".

Uzsākot Rīcības plāna izstrādi, tika organizētas tikšanās ar Rīgas apkaimju biedrību pārstāvjiem, kuru laikā tika iegūta informācija par trokšņa avotiem, kas traucē Rīgas iedzīvotājiem, piemēram, dažādu rūpniecības uzņēmumu darbības radīto troksni, vilcienu kustību pa dzelzceļa sliedēm, gaisa kuģu nolaišanās un pacelšanās trajektorijām, kā arī autotransporta kustības radīto troksni.

1. NODAĻA. INFORMĀCIJA PAR RĪGAS AGLOMERĀCIJU UN TROKŠŅA PĀRVALDĪBAS NORMATĪVO REGULĒJUMU

1.1. Rīgas aglomerācijas un tajā esošo trokšņa avotu apraksts

1.attēls. Rīgas aglomerācijas teritorija

Rīgas aglomerācijā ietilpst Rīgas pilsēta ar kopējo platību 304,5 km². Iedzīvotāju skaits aglomerācijā – 649 500, vidējais blīvums – 2 133 iedz./km². Stratēģiskajās kartēs ietverti 4 avotu veidi – autotransports (5 596 ielu posmi ar kopējo garumu 1 180 km), sliežu ceļu transportlīdzekļi (395 km dzelzceļa un tramvaja līniju), rūpnieciskie avoti (222 objekti ar kopējo platību 11,7 km²) un gaisa kuģi (67 200 lidojumu starptautiskajā lidostā “Rīga”).

1.2. Normatīvie akti, kas attiecas uz vides trokšni (īss apraksts)

Eiropas Savienības līmenī vides trokšņa novērtēšana un pārvaldība tiek veikta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2002/49/EK „Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību” (pieņemta 2002. gada 25. jūnijā). Direktīvā noteikts, ka Eiropas Savienības dalībvalstīm jāizstrādā trokšņa stratēģiskās kartes un rīcības plāni vides trokšņa samazināšanai visām aglomerācijām ar vairāk nekā 100 000 iedzīvotājiem. Atbilstoši direktīvas prasībām trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plānu pārskatīšana jāveic vismaz reizi 5 gados.

Direktīvas pamatprasības Latvijā ir pārņemtas likumā “Par piesārņojumu”, deleģējot detalizētas vides trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtības izstrādi Ministru kabinetam. 2014. gada 7. janvārī Ministru kabinets ir pieņēmis noteikumus Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”, kuri nosaka:

- vides trokšņa rādītājus, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes,
- prasības un termiņus trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plānu izstrādei,
- vides trokšņa radīto kaitīgo seku novērtēšanas metodes,
- pieļaujamās trokšņu rādītāju robežlielumu vērtības (1. tabula) atbilstoši teritorijas lietošanas funkcijai.

Savukārt galvenās prasības ēku akustiskajiem rādītājiem nosaka Ministru kabineta 2015. gada 16. jūnija noteikumi Nr.312 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-15 "Būvakustika"". Šī būvnormatīva prasības ir attiecināmas uz publiskās un dzīvojamās apbūves teritoriju ēkām. Būvnormatīvs nosaka būvakustisko pasākumu kopumu ar mērķi radīt cilvēkam labvēlīgu akustisko vidi ēkā un apbūvē kopumā. Tie ietver gan prettrokšņa pasākumus, gan akustiskās kvalitātes paaugstināšanas pasākumus.

Vides trokšņa robežlielumi ir noteikti Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 1. pielikumā. Spēkā esošie trokšņa robežlielumi attēloti 1. tabulā. Novērtējot vides trokšņa robežlielumus, ņem vērā pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu. Vides trokšņa līmeņa atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi, kas reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kā apbūves zeme vai zeme zem dzīvojamo ēku pagalmiem

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumiem Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība", aizsargjoslās gar autoceļiem, dzelzceļiem un teritorijās, kas atrodas tuvāk par 30 m no stacionāriem trokšņa avotiem, minētie trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem.

2. NODAĻA. TROKŠŅA KARTĒŠANAS REZULTĀTU KOPSAVILKUMS UN IETEKMĒTO CILVĒKU SKAITA NOVĒRTĒJUMS

Trokšņa stratēģiskās kartes Rīgas pilsētai izstrādātas 2021. gadā atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16. "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" prasībām. Trokšņa stratēģiskajās kartēs ir ietverta informācija par autotransporta, sliežu ceļu transporta, gaisa satiksmes un rūpnieciskās darbības radīto troksni. Trokšņa novērtēšanai un kartēšanai tika piemēroti trokšņa rādītāji L_{diena} , kas raksturo diskomfortu dienas laikā, L_{vakars} , kas raksturo vakarā radušos diskomfortu, L_{nakts} , kas raksturo trokšņa radītos miega traucējumus, L_{dvn} , kas raksturo trokšņa radīto kopējo diskomfortu. Lai novērtētu aglomerācijas iedzīvotāju skaitu, uz kuriem iedarbojas troksnis, izmantoti dati par deklarēto iedzīvotāju skaitu ēkās, kas iegūti no Pilsonības un migrāciju lietu pārvaldes. Lai noteiktu teritorijas, kurās tiek pārsniegti vides trokšņa robežlielumi, izmantoti dati par Rīgas teritorijas plānojumā, kas ir apstiprināts ar Rīgas domes 15.12.2021. saistošajiem noteikumiem Nr. 103 "Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi" un īstenojams no 16.02.2023., noteikto teritorijas izmantošanas veidu.

Pamatojoties uz 2021. gadā izstrādātās trokšņa stratēģiskās kartes datiem, ir konstatēts, ka nozīmīgākais trokšņa avots Rīgas aglomerācijā ir autotransports. Autotransporta radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 55 dB (A), dienas laikā ir pakļauti apmēram 223 tūkst. jeb 34 % aglomerācijas iedzīvotāju. Autotransporta radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 50 dB (A), vakara laikā ir pakļauti apmēram 341 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju. Autotransporta radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 45 dB (A), nakts laikā ir pakļauti apmēram 325 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju.

Sliežu ceļu transportlīdzekļu radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 55 dB (A), dienas laikā ir pakļauti apmēram 17 tūkst. jeb 2,6 % aglomerācijas iedzīvotāju. Sliežu ceļu transportlīdzekļu radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 50 dB (A), vakara laikā ir pakļauti apmēram 40 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju. Sliežu ceļu transportlīdzekļu radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 45 dB (A), nakts laikā ir pakļauti apmēram 100 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju.

Gaisa satiksmes radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 55 dB (A), dienas laikā ir pakļauti 510 aglomerācijas iedzīvotāju. Gaisa satiksmes radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 50 dB (A), vakara laikā ir pakļauti 1488 aglomerācijas iedzīvotāji. Gaisa satiksmes radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 45 dB (A), nakts laikā ir pakļauti 1 758 aglomerācijas iedzīvotāji.

Rūpnieciskās darbības radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 55 dB (A), dienas laikā ir pakļauti apmēram 1 200 aglomerācijas iedzīvotāji. Rūpnieciskās darbības radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 50 dB (A), vakara laikā ir pakļauti apmēram 5 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju. Rūpnieciskās darbības radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 45 dB (A), nakts laikā ir pakļauti apmēram 25 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju.

Aplūkojot trokšņa līmeņa atbilstību vides trokšņa robežlielumiem, tika konstatēts, ka dienas periodā robežlielumi tiek pārsniegti 9,9 km² jeb 3 % no kopējās Rīgas teritorijas, vakara periodā – 21,4 km² jeb 7 % no kopējās platības, bet nakts periodā robežlielumi tiek pārsniegti 28,34 km² jeb 9 % teritorijas

3. NODAĻA. TROKŠŅA RADĪTO KAITĪGO SEKU NOVĒRTĒJUMS

Trokšņa radīto kaitīgo seku novērtēšanai Rīgas pilsētas aglomerācijā izmantota sakarība starp trokšņa radīto diskomfortu un trokšņa rādītāju L_{dvn} troksnim, ko rada ceļu satiksme, dzelzceļa satiksme un gaisa satiksme, sakarība starp trokšņa radītiem miega traucējumiem un trokšņa rādītāju L_{nakts} troksnim, ko rada ceļu satiksme, dzelzceļa satiksme un gaisa satiksme. Trokšņa radīto kaitīgo seku novērtēšanai tika izmantots arī Pasaules Veselības organizācijas rekomendētais indekss – invaliditātes korigētie dzīves gadi jeb DALY (*disability-adjusted life-years*).

Nozīmīgāko ietekmi uz iedzīvotāju veselību rada autotransporta radītais troksnis. Balstoties uz veiktajiem aprēķiniem, tika noteikts, ka autotransporta radītais troksnis rada būtisku diskomfortu apmēram 99 tūkstošiem jeb vairāk nekā 15 % Rīgas pilsētas iedzīvotāju, un apmēram 30 tūkstoši iedzīvotāju varētu saskarties ar būtiskiem miega traucējumiem. Sliežu ceļu transporta un aviosatiksmes radītā trokšņa ietekme ir ievērojami mazāka, kas skaidrojams ar salīdzinoši nelielo šo avotu ietekmes zonu.

4. NODAĻA. KLUSIE RAJONI

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteikto kārtību, par klusajiem rajoniem apdzīvotās vietās tiek uzskatītas tās apdzīvotās vietas daļas, kurās trokšņa līmenis rādītājam L_{diena} nepārsniedz 50 dB (A), rādītājam L_{vakars} 45 dB (A) un rādītājam L_{nakts} 40 dB (A). Pielietojot Ministru kabineta noteikumos noteiktos akustiskās kvalitātes kritērijus un atlasot tās teritorijas, kas potenciāli varētu tikt noteiktas kā klusie rajoni Rīgas aglomerācijā, tika konstatēti vairāki būtiski pielietojamās metodikas trūkumi, kas liedz noteikt aglomerācijā racionālus pamatotus un apsaimniekojamus klusos rajonus. Ņemot vērā konstatētos trūkumus kluso rajonu noteikšanas metodikā, Rīcības plāna izstrādes ietvaros ir sagatavots korigēts un papildināts priekšlikums kluso rajonu noteikšanas metodikai, kur kluso rajonu noteikšanai tiek izmantoti akustiskās kvalitātes, platības, funkcijas, teritorijas izmantošanas, piederības un pieejamības kritēriji. Pielietojot rīcības plāna korigēto kluso rajonu noteikšanas metodiku, Rīgas aglomerācijā izdalīti 16 klusie rajoni ar kopējo platību 33,8 km², kā arī identificētas 11 teritorijas ar kopējo platību 10,8 km², kas, uzlabojoties akustiskās kvalitātes rādītājiem, varētu tikt noteiktas kā klusie rajoni – potenciāli klusie rajoni.

5. NODAĻA. AGLOMERĀCIJAS PAŠVALDĪBAS VEIKTIE UN PLĀNOTIE PASĀKUMI TROKŠŅA PIESĀRŅOJUMA LĪMEŅA UN IETEKMES MAZINĀŠANAI

2017. gada 15. decembrī ar Rīgas domes lēmumu Nr. 633 tika apstiprināts Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā. Kopš plāna apstiprināšanas Rīgas valstspilsētas pašvaldība ir veikusi pasākumus autotransporta radītā trokšņa ietekmes līmeņa mazināšanai, sabiedriskā transporta infrastruktūras uzlabošanai un tramvaja radītā trokšņa mazināšanai, kā arī pašvaldības normatīvā regulējuma pilnveidošanai.

Izstrādājot Rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laika periodam no 2024. līdz 2028. gadam, tika apzināti tās darbības vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai, kurus Rīgas pašvaldības un pašvaldības uzņēmumi plāno realizēt nākamo 5 gadu laikā. Tika identificētas četras plānoto aktivitāšu grupas – “Tehniskie pasākumi vides trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai”, “Netiešie pasākumi vides trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai”, “Darbības trokšņa pārvaldības sistēmas pilnveidošanai” un “Rīcības kluso teritoriju saglabāšanai, to pieejamības, funkcionalitātes un akustiskās kvalitātes uzlabošanai” – ar 24 plānotajām darbībām. Sagatavojot plānoto darbību sarakstu, iespēju robežās, ir identificēts nepieciešamo investīciju apjoms. Kopējais nepieciešamo investīciju apjoms ir lielāks nekā 500 milj. EUR. Izmantojot trokšņa modelēšanas programmatūru, tika aprēķināts paredzamais trokšņa līmeņa samazinājums, kā arī gadījumos, kad trokšņa samazināšanas pasākums ietekmē noteiktu aglomerācijas teritorijas daļu, noteikts ietekmēto iedzīvotāju skaits. Ietekmēto iedzīvotāju skaita aprēķināšanai izmantoti Rīgas aglomerācijas trokšņa stratēģiskās kartes izstrādei apkopotie dati par iedzīvotāju izvietojumu aglomerācijā.

6. NODAĻA. CITU PERSONU VEIKTIE UN PLĀNOTIE PASĀKUMI TROKŠŅA PIESĀRŅOJUMA LĪMEŅA UN IETEKMES MAZINĀŠANAI

Pēc Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā, kas apstiprināts ar Rīgas domes 2017. gada 15. decembrī lēmumu Nr. 633, citas personas Rīgas aglomerācijā ir veikušas pasākumus dzelzeļa un gaisa kuģu transporta radītā trokšņa samazināšanai, kā arī rūpniecības objektu un autotransporta radītās trokšņa ietekmes samazināšanai.

2018. gadā izstrādātājā VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” rīcības plānā iekļautie pasākumi trokšņa pasākumi ir realizēti, piemēram, apstiprinot NAPD procedūru, ieviešot gaisa kuģu dzinēju pārbaudes uz dienviņu pretapledošanas laukuma, lidojumu procedūras izpildes veicināšana, kas ir samazinājusi pārlidojumu skaitu pār Bolderāju, u.c. 2021. gadā tika ieviestas noteiktas veiktspējas navigācijas procedūras, tai skaitā ieviešot īpašas ielidošanas procedūras, kuras izpildot ielidojošie gaisa kuģi nešķērso Rītabuļļus.

Lai samazinātu SIA “Port Milgravis” darbības radīto trokšņa līmeni Vecmīlgrāvja apkaimē, Rīgas brīvdostā uzņēmuma teritorijā tika uzstādītas 9-12 m augstas prettrokšņa barjeras ar kopējo garumu 242,5 m.

2017. un 2018. gadā, tirdzniecības centra "AKROPOLE Rīga" būvniecības laikā, lai uzlabotu satiksmes organizāciju tirdzniecības centra apkaimē, tika veikta jaunas transporta infrastruktūras izbūve un esošās transporta infrastruktūras rekonstrukcija. Jaunas transporta infrastruktūras būvniecība iekļāva arī estakādes no Slāvu ielas līdz tirdzniecības centra stāvlaukuma, uz kuras ir uzstādītas troksni samazinošās barjeras, kas samazinās autotransporta radīto trokšņa līmeni dzīvojamās teritorijās, kas novietotas estakādes tuvumā.

Rīgas aglomerācijas pašvaldība var veikt darbības, kuru izpildes rezultātā ir iespējams samazināt autotransporta un tramvaja radīto trokšņa piesārņojuma līmeni, bet pašvaldības kompetencē nav veikt darbības citu vides trokšņa avotu – dzelzceļa, aviotransporta un rūpniecības objektu, radītā piesārņojuma līmeņa samazināšanai, jo tās jāveic VAS “Latvijas dzelzceļš”, SIA “RB Rail”, SIA “Eiropas dzelzceļa līnijas”, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” un rūpniecības objektu operatoriem. Rīcības plānā ir apkopota informācija par apzinātajām darbībām trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai, kuras ir rekomendējams īstenot citām personām, un pašvaldība paredz, ka šīs darbības tiks ieviestas nākamo 5 gadu laikā. Apzināto darbību sarakstā iekļautas astoņas plānotās darbības.

7. NODAĻA. REKOMENDĀCIJAS NACIONĀLA LĪMEŅA NORMATĪVO AKTU PILNVEIDOŠANAI UN PAR CITIEM IESPĒJAMAJIEM PASĀKUMIEM VIDES TROKŠŅA SAMAZINĀŠANAI

Izstrādājot trokšņa stratēģiskās kartes un rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā, ir identificēti trūkumi nacionāla līmeņa normatīvajā regulējumā, kuru novēršana uzlabotu ar vides trokšņa pārvaldību saistītu jautājumu risināšanu, un, balstoties uz trokšņa piesārņojuma līmeņa izvērtējumu un citu Eiropas aglomerāciju pieredzi un iniciatīvām, apzināti pasākumi vides trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai, kuru ieviešana nav aglomerācijas pašvaldības kompetencē, bet varētu uzlabot akustisko kvalitāti Rīgas aglomerācijā. Rīcības plānā ir sniegts pārskats par rekomendācijām nacionāla līmeņa normatīvo aktu pilnveidošanai un par citiem iespējamajiem pasākumiem vides trokšņa samazināšanai, kurā rekomendētas trīs darbības: 1) Nosacījumu izstrāde un ieviešana rekreācijas radītā trokšņa ierobežošanai; 2) Kluso rajonu noteikšanas kārtības pilnveidošana; 3) Atbalsta pasākumi “klusos” riepu izmantošanai.

8. NODAĻA. INFORMĀCIJA PAR ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS PLĀNIEM VAI PAREDZĒTAJIEM PROJEKTIEM, KAS VAR IETEKMĒT RĪCĪBAS PLĀNĀ NOTEIKTO REZULTĀTU SASNIEGŠANU

Agglomerācijas pašvaldība Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam un Rīgas attīstības programmā 2020. – 2027. gadam ir definējusi mērķi – samazināt vides trokšņa piesārņojuma līmeni Rīgas pilsētā. Paredzams, ka attīstības programmā izvirzītais mērķis samazināt iedzīvotāju daļu, kas pakļauti būtiskam trokšņa diskomfortam. Realizējot rīcības plānā aprakstītos pasākumus vides trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai, pakāpeniski varētu sarukt to iedzīvotāju skaits, kas pakļauti būtiskam trokšņu diskomfortam, tomēr paredzams, ka samazinājums nerasniegs Rīgas attīstības programmā 2020. – 2027. gadam definēto mērķi (50 000 iedzīvotāju salīdzinājumā ar bāzes vērtību 2015. gadā 59 270).

Paredzams, ka ilgtermiņā Rīgas attīstības programmā 2020. – 2027. gadam definētā mērķa sasniegšanu pozitīvi ietekmēs pašvaldības plānotie pasākumi transporta infrastruktūras pilnveidošanai, piemēram, Rīgas Ziemeļu transporta koridora izbūve, Raņķa dambja un Vienības gatves savienojuma izbūve, Rietumu maģistrāles izbūve, sabiedriskā transporta un velotransporta infrastruktūras attīstība un Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Regulas Nr. 540/2014 veicinātā autotransporta vilces trokšņa samazināšanās. Paredzams, ka ilgtermiņā pozitīvu ietekmi uz vides trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanu radīs arī plānotās aktivitātes normatīvā regulējuma pilnveidošanā, un netiešie pasākumi trokšņa samazināšanai, kas plašāk aprakstīti rīcības plānā un tā pielikumos.

9. NODAĻA. PĀRSKATS PAR SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANU UN PAR SABIEDRĪBAS IESNIEGTAJIEM PRIEKŠLIKUMIEM

Uzsākot Rīcības plāna izstrādi vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā, tika organizētas tikšanās ar Rīgas apkaimju pārstāvjiem, lai iegūtu informāciju par trokšņa avotiem, kas rada diskomfortu Rīgas iedzīvotājiem un diskutētu par iespējamiem risinājumiem trokšņa līmeņa samazināšanai.

Tikšanās reizēs visvairāk negatīvu komentāru tika saņemts par autotransporta kustības radīto troksni. Par vienu no lielākajām problēmām daļā Rīgas apkaimju tika norādīta, ka rīta un vakara pīķa stundās ielas, kas atrodas B un C kategorijas ielu tuvumā, tiek izmantotas sastrēgumu apbraukšanai, tādējādi paaugstinot trokšņa līmeni un radot apdraudējumu pārējiem satiksmes dalībniekiem (gājējiem un velosipēdistiem). Kā piemēri minamas Krūzes iela, Smārdes iela, Lielirbes iela, Tapešu iela, Valdeķu iela, Graudu iela, Kristapa iela, Kapseļu iela, u.c. Sanāksmju laikā tika saņemti priekšlikumi, dažādiem satiksmes mīrināšanas pasākumiem, kuri ir iekļauti Rīcības plānā kā tiešie pasākumi vides trokšņa samazināšanai.

Saistībā ar autotransporta kustības radīto troksni kā viens no trokšņa avotiem tika norādīts nekvalitatīvais ielu segums, par kura uzturēšanu un seguma maiņu ir atbildīgs Rīgas Domes Satiksmes departaments.

Rīgas apkaimju biedrību pārstāvji izteica viedokli par autotransporta kustības ātruma samazināšanas nepieciešamību atsevišķās Rīgas apkaimēs, kā arī par iespējamiem kravas autotransporta kustības ierobežojumiem. Troksni samazinošie pasākumi "Braukšanas ātruma ierobežojumi" un "Ierobežojumi kravas transporta kustībai" tika iekļauti gan Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2017.-2022. gadam, kā arī tika pārcelti uz Rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2024.-2028. gadam.

Kā vienu no problēmām, kuru izcēla biedrību pārstāvji no Vecmīlgrāvja apkaimes, ir kravas autotransporta kustība pa Emmas un Meldru ielām uz Rīgas brīvostas teritoriju, tādējādi radot paaugstinātu trokšņa līmeni dzīvojamās teritorijās šo ielu tuvumā, it īpaši nakts laikā. Lai samazinātu kravas transporta kustību pa Emmas un Meldru ielām, kā iespējama risinājums ir minama Laivinieku ielas posmā no Atlantijas ielas līdz Vecāķu prospektam izbūve.

Atsevišķu Rīgas apkaimju (Imantas, Zolitūdes, Zasuļauka, Šampētera, Torņkalna, Dārziema, Šķīrotavas) pārstāvji pauda viedokli par vilcienu kustības pa dzelzceļa sliežu radīto troksni un vibrācijām. Rīgas pašvaldības kompetencē nav veikt darbības citu vides trokšņa avotu, šajā gadījumā, dzelzceļa radītā piesārņojuma līmeņa samazināšanai, bet tās jāveic VAS "Latvijas dzelzceļš". 2023. gadā, balstoties uz stratēģisko karšu rezultātiem, ir uzsākta VAS "Latvijas dzelzceļš" trokšņa samazināšanas rīcības plāna izstrāde. Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā ir iekļauts pasākums "Troksni samazinošo pasākumu ieviešana, ieviešot rīcības plānu trokšņa samazināšanai vilciena līnijām, uz kurām satiksmes intensitāte ir vairāk nekā 30 000 vilcienu sastāvu gadā", kas ietver detalizētu troksni samazinoši pasākumu plānošanu dzīvojamās teritorijās Rīgas aglomerācija dzelzceļa līniju tuvumā.

Rīgas apkaimju biedrību pārstāvji arī pauda interesi par Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas „Rail Baltica” būvniecību, plānotajām satiksmes organizācijas izmaiņām, kā arī paredzētajiem troksni samazinošajiem pasākumiem. Troksni samazinošais pasākums "Troksni samazinošo pasākumu ieviešana, realizējot paredzēto darbību "Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas „Rail Baltica” būvniecība”" tika iekļauts gan Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2017.-2022. gadam, kā arī tika pārcelts uz Rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2024.-2028. gadam.

Atsevišķu Rīgas apkaimju biedrību pārstāvji sniedza informāciju par rūpniecības uzņēmumu darbības radīto troksni. Lai samazinātu rūpniecības objektu radītā trokšņa negatīvo ietekmi uz tiem tuvumā esošajām dzīvojamām teritorijām, ir nepieciešams iegūt pēc iespējas detalizētāku informāciju par trokšņa avotiem un paredzēto trokšņa līmeni dzīvojamās apbūves teritorijās, ko ir iespējams iegūt, saņemot Valsts vides dienestā atļauju piesārņojošās darbības veikšanai.

Bolderājas, Zasuļauka, Zolitūdes un Imantas apkaimju iedzīvotāji pauda viedokli par gaisa kuģu radīto troksni nolaišanās un pacelšanās procedūru laikā. 2023. gadā ir uzsākta stratēģisko trokšņa karšu izstrāde, lai novērtētu lidostas "Rīga" darbības radīto trokšņa līmeni, kā arī 2024. gadā ir plānots uzsākt jauna lidostas "Rīga" rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādi. Rīcības plāna izstrādes laikā tiks pārskatīti gan 2018. gadā apstiprinātajā plānā iekļautie pasākumi un to izpilde, kā arī sagatavoti jauni pasākumi lidostas "Rīga" radītā trokšņa samazināšanai.

Vairāku Rīgas apkaimju biedrību pārstāvji pauda viedokli, ka, lai samazinātu gan autotransporta kustības, gan vilcienu kustības, gan rūpniecības uzņēmumu darbības radīto troksni dzīvojamās apbūves teritorijās, iespējamais risinājums ir apstādījumu izveidošana, kas ir iekļauta Rīcības plānā kā tiešais pasākums vides trokšņa samazināšanai.

No vairāku Rīgas apkaimju biedrību pārstāvjiem tika saņemta informācija par rekreācijas objektu darbības radīto paaugstināto trokšņa līmeni apkārtējās dzīvojamās teritorijās vakara un nakts stundās. Lai gan 2023. gadā ir pieņemti grozījumi Administratīvo sodu likumā par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā, kā arī apstiprināti Rīgas domes saistošie noteikumi, kas paredz ierobežot skaņas mūzikas atskaņošanu āra kafejnīcās, Rīcības plānā vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā ir iekļauts pasākums "Nosacījumu izstrāde un ieviešana rekreācijas radītā trokšņa ierobežošanai", kas paredz, ka ir jāizstrādā normatīvais akts, lai ierobežotu trokšņa avota darbību, ne tikai kā risinājumu paredzētu administratīvo sodu.

Nodaļa tiks papildināta ar informāciju par Rīcības plāna sabiedrisko apspriešanu un tās laikā saņemtajiem komentāriem.

10. NODAĻA. REKOMENDĀCIJAS PAR RĪCĪBAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS UN REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBU

Šajā nodaļā ir sniegta informācija par Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laika periodam no 2024. līdz 2028. gadam iekļauto pasākumu vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai Rīgas aglomerācijā īstenošanas kārtību, kā arī informācija par rezultātu novērtēšanas kārtību.

Rīcības plāna izstrādes laikā tika identificēti pasākumi vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai Rīgas aglomerācijā, kā arī personas, kas nodrošinās plānotā pasākuma izpildi.

Kā minēts Rīcības plānā, Rīgas aglomerācijas pašvaldība var veikt darbības, kuru izpildes rezultātā ir iespējams samazināt autotransporta un tramvaja radīto trokšņa piesārņojuma līmeni, bet pašvaldības kompetencē nav veikt darbības citu vides trokšņa avotu – dzelzceļa, aviotransporta un rūpniecības objektu, radītā piesārņojuma līmeņa samazināšanai. Tādējādi, identificējot institūcijas un uzņēmumus, kas būs atbildīgi par vides trokšņa samazināšanas pasākumu realizēšanu, tika izdalītas divas grupas ar iespējamiem pasākumu īstenotājiem – Rīgas pašvaldības struktūrvienības un pašvaldības uzņēmumi, kā arī citas personas (piemēram, SIA "RB Rail", SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas", VAS "Latvijas dzelzceļš", VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"", Valsts vides dienests, u.c.).

Rīcības plāna ir norādītas tās Rīgas pašvaldības struktūrvienības un pašvaldības uzņēmumi, kas nākamajos 5 gados nodrošinās plānoto pasākumu ieviešanu. Izstrādājot Rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā un konsultējoties ar pašvaldības struktūrvienībām un uzņēmumiem,

tika konstatēts, ka daļa plānoto pasākumu ir savstarpēji saistīti, atkarīgi no citām veiktām darbībām un pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem.

Rīcības plānā ir apkopota informācija par apzinātajām darbībām trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai, kuras ir jāveic citām personām (Rīgas brīvostas pārvalde, Satiksmes ministrija, SIA "RB Rail", SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas", VAS "Latvijas dzelzceļš", VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"", Valsts vides dienests).

Uzsākot Rīcības plāna izstrādi laika periodam no 2024. līdz 2028. gadam, 2023. gadā tika sagatavots ziņojums par Rīcības plāna 2017. līdz 2022. gadam pasākumu izpildi. Ziņojumā tika iekļauta informāciju par Rīcības plānā 2017. līdz 2022. gadam ietvertu prettrocšņa pasākumu izpildi, atcelšanu, aizvietošanu vai pārcelšanu Rīcības plānā laika periodam no 2024. līdz 2028. gadam, kā arī informāciju par citiem prettrocšņa pasākumiem, kas veikti Rīgas aglomerācijā. Papildus apkopota arī informācija par ieviesto pasākumu akustisko efektivitāti un ieguvumiem.

Lai novērtētu Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laika periodam no 2024. līdz 2028. gadam iekļauto pasākumu vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai rezultātus, pēc Rīgas aglomerācijas stratēģisko trokšņa karšu atjaunošanas un analīzes, kā arī pirms jauna Rīcības plāna izstrādes uzsākšanas ir jā sagatavo ziņojums, kurā apkopota informācija par pasākumu izpildi. Ziņojumā ir nepieciešams iekļaut informāciju par Rīcības plānā laika periodam no 2024. līdz 2028. gadam iekļauto pasākumu vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai izpildi, efektivitāti un izmaksām, kā arī informāciju par citiem pasākumiem, kas realizēti vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā.

RĪCĪBAS PLĀNS VIDES TROKŠŅA SAMAZINĀŠANAI RĪGAS AGLOMERĀCIJĀ

(2024. – 2028.)

Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laikposmam no 2024. līdz 2028. gadam izstrādi pēc Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta pasūtījuma veica SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”.

Rīcības plāns sagatavots, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2002/49/EK “Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību”, kā arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktās prasības.

*Rīcības plāna titullapas noformēšanai izmatotā
attēla autors: Anna Ivanova*

RĪGAS DOMES
MĀJOKĻU UN VIDES
DEPARTAMENTS

Brīvības iela 49/53,
Rīga, LV1010
Tel.: 67012509
Fakss: 67012471
e-pasts: dmv@riga.lv
<http://mvd.riga.lv>